

kinderen in Nederland ondergebracht om bij te komen. Wij kregen een zeer gecultiveerd meisje uit Wenen. We praten nu over cultuur maar ik weet nog hoe charmant zij met haar vriendinnen kon dansen op de werf van onze boerderij. En hoe prachtig zij dan hun Duitse liedjes zongen. Ik heb van haar nog "Die Wacht van Rhein" leren zingen. Dat was dus Weenske cultuur die mij in herinnering is gebleven.

Mijn moeder kreeg eens bezoek van Albertine Steenhof-Smulders (toen een bekend dichteres). Bedoeling van het bezoek was de Eemnesser vrouwen wat cultuur bij te brengen.

N.B. Het grote schilderij boven ons altaar, de aanbidding der Drie Koningen is bij de bouw van de St. Nicolaaskerk geschilderd door kunstschilder Brouwer. Deze was een broer van kapelaan Brouwer van 1894 tot 1899 in Eemnes. Mijn moeder had dit onthouden!

Gerard van Stoutenburg.

In onze serie: "Oude Eemnesser....."

komt vandaag Wiggerts & Co aan het woord. Wat leuk om vader en dochter samen over vroeger te horen praten en wat een waardering spreekt uit dit gesprek van dochter Co voor haar ouders, luister maar vlug mee.

Wiggerts:

"Ik weet nog dat we in de Naerde bôme ginge rôôie. De smid die daor wôonde sting altied op de straot z'n wark te doen en as dan de tram d'r an kwam mos'tie vort met z'n rommeltje want âânders wer' tie overreje. Je had er ôôk een ophaolbrug en de stôker van de tram mos dan voruut lôpe om het âândere verkeer teuge te houwe omdat de tram natuurlijk veurrang had."

Co:

"Was dat de Gooise moordenaar?"

Wiggerts:

"Jao, jao dâ was 'm. En as de tram deur die nauwe straotjes ree, mos je strak teuge de muur gaon staon, dan kon' ie passeren. Soms waore de rails glad, met wâarm weer of zo, en dan gôïden ze er scherp sâand op, dan wiere ze wat stroever. Er is nog eens een ongeluk gebeurd. Toen reje er twee tramme op elkaor, dâ was heel bar hoor."

Co:

"Pa vertel dat verhaal over je trouwen nog eens, dat vind ik toch zô leuk (vader en dochter schateren al bij voorbaat!)"

Wiggerts:

"We waore bie môeder thuus, dus bie jouw grôotmôeder, ik hâ daor 's aovens geslaope."

Co:

"Al bij opoe van 't Hogeland geslapen?"

Wiggerts:

"Jao, maor op de zolder natuurlijk."

Co:

"Ok, dus je had daar al geslapen, oe, dat mocht toen als, dat was modern al." (Co lacht hartelijk.)

Wiggerts:

Jao, âânders mos ik van Emenes af komme op de fiets want je hâ geen âânders, je hâ toen geen auto, je hâ niks."

Co:

"Had je een mooi zwart pak voor de trouwerij?"

Wiggerts:

"Dâ sal wel, dâ weut ik helegaor nie meer. Oh jao, de grôotvaoder van die Henk van Hees heeft het gemaakt. Het hâängt nog op zolder en as je die jas veult dan kan je nie denke zo zwaor as 'tie is.

One Tijme zou met de tentwaoge uit Emenes komme om

ons naor de kark te riejje. Ik zag hem gaon op de straot en zee teuge je môeder: "gauw je klompe an dan gaon we lôpend door het veld naor de kark zôdat we er nog eerder zijn dan ôme Tijme met de tentwaoge, want ôme Tijme was te laot. Je môeder haor ouwers wôonden in een wit huusje midden in het lâând dus we konden zo het paodje dâ deur het lâând naor de kark voer aflôpe. Je môeder dêe haor klompies an, stopte haor schoene in de tas, trok veur de kark haor klompies weer uut, dêe d'r schoene an en jao hoor, we waore nog eerder in de kark dan ôme Tijme met de waoge."

Co:

"Hoe ging dat verder, je werd getrouwd en toen? Ben je zomaar naar huis gegaan of heb je er nog een

Huisje van de schoonouders van Hannes Wiggerts in Hooglanderveen. Van hieruit is hij getrouwd met Adriana van Hamersveld.

feestje van gemaakt?"

Wiggerts:

"We hebben met een man of zeuve koffie hebbe gedronke, daorna een borreltje, geete en dâ was ons feest. We hebbe de klok die daor hâängt met ons trouwen nog van Teus van 't Klôôster gekrege, waor môeder neuge jaore gewarkt had."

Co:

" Oh ja? Wat leuk, dat heb ik nooit geweten."

Wiggerts:

"Je môeder was mie m'n eerste meissie hoor. Voor haor hâd 'ik al drie jaore verkering met haor vriendin gehâd. Toen ik daor de allereerste keer thus kwam voelde ik al wat. Ik hâd altied gezeid: "Denk er om, geld heb ik niet", ik hâd niks en dan kan je dat maor beter eerlijk zegge. M'n lôôn gaf ik altied ôver aon vaoder en môeder, waor ik nog schik van heb, nóg! En ik hâd dus geen geld. Ik zee altied teuge môeder: "m'n lôôn leg ik op taofel, maor as ik een fôôitje krieg, dan hou ik dâ hêr." Jao, ik wou zaoterdag 's aovens ôók een borreltje kôpe as ik een kaartje ging legge. Ik hâd drie jaor verkering met dat meissie toen ze bie een boer ging wone die ôók een zôn hâd. Gijs Eek, waor ik as knecht warkte, daggelder eigenlijk, want ik sliep 's nâchts thus, zee drect teuge me: "Hannes nou raok je je meid ôók nog kwiet." ik zee: "Ben je belaoitaofeld," maor hij kreeg nog geliek ôók. Op een zaoterdagaovond kwâm de brief waorin sting dât het inderdaod uut was. Ik kon het geen nie gelôve, maor wist wel dât het geld het gedaon hâd, want an hun kâânt zat wel wat. Ik ging die aovend toch an de weg staon want het was hardstikke môoi weer. Dâ dêe je vrôeger, je sting altied met een koppeltje volk an de weg en ik liet niks marreke. Toen hoorde ik zegge: "Zou Hannes Wiggerts z'n verkering uut wese?" Ik docht. jao dâ há je wel goed bekeke."

Co:

"Verschrikkelijk pa."

Wiggerts:

"Neu eigenlijk nie, het heeft zo moete lôpe, dat is de zegen die je krijgt van bôve, niks âânders. Ik hâ dus de eerste keer dâ ik bie dâ meissie thuus kwââm al gevoeld dâ de familie het een beetje hōôghartig in de bol hâd.

Op een zondagaovond sting ik weer aon de straot en dâcht, nu moet ik Aortje van Hamersveld eens proberen. Ze nam me geliek mee naor haor oudere zus en

*Hannes Wiggerts (geb. 1898) aan de wandel bij
zijn boerderij,*

zwaoger Knelis die op Baarn wôonden. Het klikte gelijk tussen ons. Met môeder heb ik ôok weer drie jaor verkering gehâd en zo kwââm het dâ 'k al dertig jaor oud was toen ik trouwde.

Het is zo jammer en dâ hèn je zoveul kere, dan kijke ze naor het geld."

Hannes zucht. Om zoveel domheid? Het lijkt er wel op, want, zo vertelt hij verder....

"Op de eerste plaats mot ik zegge, ben ik altied gelukkig geweest. Gezond, sterk van gestel lijkt het, dus rijk. Ik heb altied hard gewarkt, ben as joggie van acht jaor in de vacanties al bie andere gaon warreke en nôg lôop ik om 't huus te scharrele. Dan ben je

*Hannes Wiggerts (geb. 1898) en zijn vrouw
Adriana van Hamersveld (1899-1985)*

toch nog steeds rijk en gelukkig?"

Co:

"Ja, dat is waar." (ze kijkt haar vader vol ontzag aan)

Wiggerts:

"D'r gaot hier ôôk geen dag vorbie of d'r benne praoters, je snapt het nie, ik begriep het zelf nie, nee. Soms zitte d'r hier 's morrege's wel zes man te praote."

Co:

"Je trekt mensen aan, ja."

Wiggerts:

"Je zou et wel zegge. Een âânder sal het wel beter wete dan ik het zelf weet."

Co:

"Je bent zo'n gezellige prater en daar komen ook mensen op af natuurlijk want wie zit er tegenwoordig nog zo rustig aan tafel te praten en dan dat gezellige pijpje er altijd bij."

Silte, een aangename weldadige stilte.

Wiggerts:

"Ik sal nog 'es wat vertellen over vrôeger. Toen we pas getrouwd waore ging ik met een stel manne op een dag takkenbossen in het bos van Groeneveld. Het was bar koud, takkenbossen dêê je altied in de winter, maor ik hâ m'n kraog ôpe, want ik had een grôte steenpuust in m'n nek. Er kwââm een heer aon wâând'len die vrôeg waarom ik met die fikse kou de kraog ôpe hâ staon. Ik vertelde het en de volgende dââg kwam ie weer en bracht alles mee, zalf, verbâând, dâ was zo allemachtig aordig. Je had vrôeger veel apothekers die daor liepe te wâând'len in de bossen. Dan hadde ze de winstjaore d'r op zitte, waore uutgeschoekeld, dus hadde tied genôeg. Dokter Muiskes liep daor altied kruiden te zoeken, maor je kwââm er nôôit achter wat hij zocht. (Hannes lacht alweer.)

*Antje Klaver (1870-1955) gehuwd met Jan Wiggerts.
Ze was de moeder van Hannes Wiggerts.*

Mijn mōeder, Antje Klaver was ôök zo'n halve dokter. Mōeder had toen al vlierebessen in zo'n grôte dikke stopfles. Op een keer was alles gaon gisten, de stop vloog van de fles en zat de hele tent onder de vlierebessen. We hebben meer dan een daq warrek gehâad

om de hele keuke weer schôn te maoke, gomminorie."

Co:

"Waar gebruikte ze die vlierbessen voor?"

Wiggerts:

"As je an de kou was, jao toen al, dat is meer dan zestig jaor geleje."

Co:

"Had opoe nog meer middeltjes?"

Wiggerts:

"Môeder had ôveral middels voor. Ik hâ eens een dik rôod been, heb zes weke op een stoel gezete maor er is nôoit een dokter biegeveest. Er stinge van die vetwortels in de polder, je ziet ze niet meer, met blauwe en witte blommetjes en die wortels er van ging ze ophaole. Ze dêe het buitenste velletje er af en dan gingen ze op m'n been. Maor as ze dat been schônmaakte! Ze moste me met z'n tweeën vasthouwe, ik heb wel eens de sintels uut de stoel getrokke, zo'n pijn deed 't."

Co:

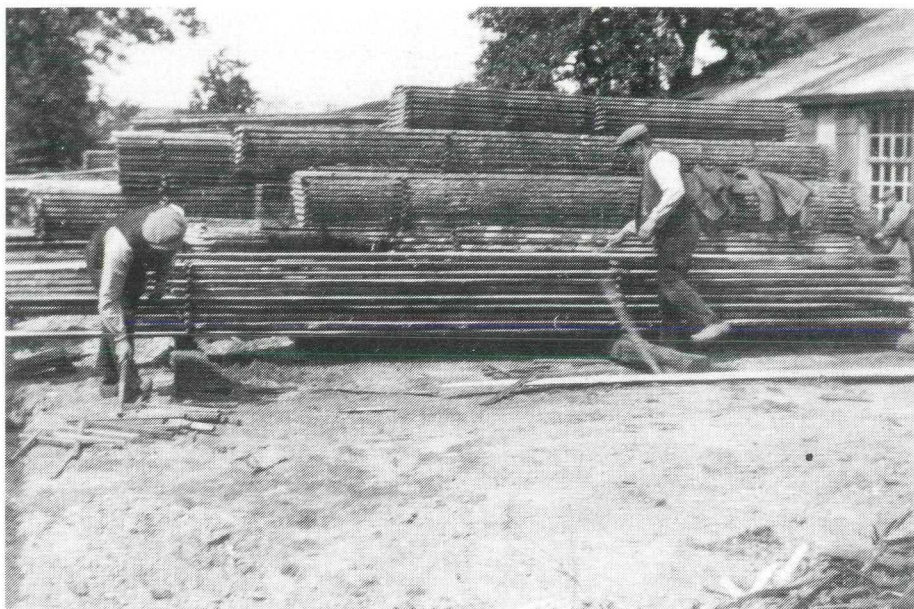
"Wat deed opoe als je steenpuisten had?
Driewegenblad er op hê, liefst zo uit de dauw."

Wiggerts:

"Jao, môeder wist ôveral wat op. Ik at ôok altied rauwe uie vrôeger, ik had altied sjalotjes in m'n zak want die waore goed teuge de reuma zee môeder. Dâ hê 'k nog, alles knôopt en kraakt, maor 'k ben bliedâ 'k er nog ben hêr. (weer een lachsalvo).
Môeder heeft tijdens de verbouwing van Jan z'n huus neuge maonde hier bie ons gewônd."

Co:

"Ja, dat was wat. Wij waren al met z'n negenen. Opoe lag in de grote kamer. Vader en moeder lagen daar ook en toch is ze hier negen maanden geweest."

Hannes Wiggerts (links) aan het werk bij houthandel Van Dijk in Laren.

Wiggerts:

"Môeder lag achter een gordijn."

Co:

"Achter een gordijn? Dat weet ik niet meer."

Wiggerts:

"Jao, we hâdde een gordijn om haar bed getrokken, je kon môeder toch niet de hele dag zo in de kaomer laote ligge met al die snotneuze er om heen."

Co: Lachend

"Ja dat is waar. En als ze één van de jongens riep dan deed ze d'r wandelstok om het nekkie en trok hem zo heel zachtjes, naar zich toe. Soms lag ze te zoeken in bed en dan vroegen we: "Opoe, wat ben je toch aan 't zoeken?"

"M'n rozenkrans" dan was ze haar rozenkrans weer kwijt."

Wiggerts:

"Die hè wâ afgebid."

Co:

"Oh en als er dan één van de Jehova getuigen of wat dan ook kwam zei ze:"Laat maar komme". Dan ging ze ermee praten maar dan praatte ze zo dat Jehova niks meer kon vertellen en zelf was ze druk aan 't woord."

Wiggerts:

"Ik kan nog daoge door vertelle maor laote we d'r maor mee stoppe âânders wordt het veuls te veul."

Co:

"Je hebt gelijk vader, wees jij maar weer de verstandigste."

Geachte Lezer(es)

Is dit niet al weer een fantastisch verhaal?
Begrijpt u nu, dat het werkelijk een groot voorrecht is om zo nu en dan eens aan te mogen schuiven bij deze eenvoudige, wijze en vooral ook eerlijke boerenadel?

Hartelijke groeten,
Ama Teuria
Henriët Liscaljet.

Schenkingen aan H.K.E.

1. Drie foto's van de Eemnesser drumband "In Aethere Musica" van
- Dr. K.R.D. Smit,
Klein Laren 15
Laren NH
2. Een boekje uit 1811, getiteld: